

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Předpokládané dopady nového zákona o odpadech na obecní normotvorbu

Ing. Bc. Miroslav Veselý

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy,
dozoru a kontroly

Aktuální stav legislativního procesu

- **Návrh zákona o odpadech** (*dopady na OZV o systému nakládání s komunálním odpadem a o poplatku za komunální odpad*) – na 54. schůzi PS dne 8. 7. 2020 **proběhlo projednání ve třetím čtení – přerušeno bez schválení** (s.t. 676)
- **Návrh souvisejícího změnového zákona** (*dopady na OZV o místních poplatcích*) - **zařazeno na program 54. schůze PS – neprojednáno** (s.t. 678)
- **Předpokládané nabytí účinnosti nového zákona odpadech a změnového zákona – 1. leden 2021**
- **Předpokládané vyhlášení zákona ve Sbírce zákonů – prosinec 2020.**

Zákon o odpadech – dopady na OZV

- Stanovení systému nakládání s komunálními odpady

Nový zákon o odpadech nemění roli obcí při nakládání s komunálním odpadem

Zákon o odpadech – dopady na OZV

- **Stanovení systému nakládání s komunálními odpady**

- Obce nadále

- plní u komunálního odpadu roli jeho **původce**
- je povinna **přebrat veškerý komunální odpad** vznikající na jejím území při činnosti nepodnikajících fyzických osob (**nově s výjimkami**)
- je povinna **určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu**, a to alespoň nebezpečného odpadu, papíru, plastů, skla, kovů, biologického odpadu, jedlých olejů a tuků a od 1. ledna 2025 rovněž textilu (**s výjimkami**)

Obec není povinna odděleně soustřeďovat odpad plastů, skla a kovů, pokud tím nedojde s ohledem na další způsob nakládání s nimi k ohrožení možnosti provedení jejich recyklace.

- Ke splnění těchto povinností **obec nastaví obecní systém odpadového hospodářství** (dále jen „obecní systém“).
- Obecní systém **může obec nastavit obecně závaznou vyhláškou**.

Zákon o odpadech – dopady na OZV

Stanovení systému nakládání s komunálními odpady

- Pokud obec nastaví obecní systém OZV, může touto vyhláškou zároveň určit i místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat
 - **stavební a demoliční odpad** vznikající na území obce při činnosti nepodnikajících fyzických osob
 - **movité věci** v rámci předcházení vzniku odpadu
 - **výrobky s ukončenou životností** v případě, pokud je přebírá v rámci služby pro výrobce podle zákona o výrobcích s ukončenou životností
 - rostlinné zbytky z údržby zeleně, zahrad a domácností ke zpracování na kompost v rámci **komunitního kompostování**
 - **komunální odpad vznikající na území obce při činnosti právnických a podnikajících fyzických osob**, kteří se do obecního systému na základě písemné smlouvy zapojují;

Zákon o odpadech – dopady na OZV

Stanovení systému nakládání s komunálními odpady

- Pokud obec vyhláškou zároveň určí místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat **komunální odpad vznikající na území obce při činnosti právnických a podnikajících fyzických osob**, kteří se do obecního systému na základě písemné smlouvy zapojí; musí obec obecně závaznou vyhláškou, kterou nastaví obecní systém,
 - stanovit alespoň **druhy odpadu**, které může právnická nebo podnikající fyzická osoba předávat do obecního systému,
 - **způsob určení výše úhrady** za zapojení do obecního systému
 - **způsob výběru úhrady**,
- Obec může obecně závaznou vyhláškou, kterou nastaví obecní systém, **stanovit povinnosti osob související s předáváním odpadů a movitých věcí** do obecního systému.

Zákon o odpadech – vybrané dopady na činnost obcí

- Nastavení procentuálních podílů odděleně soustředovaných recyklovatelných složek komunálního odpadu, které jsou obce během budoucích let povinny zajistit
- Zavedení povinnosti obce informovat jednou ročně občany o fungování obecního systému
- Stanovení obce jako původce v případě stavebního a demoličního odpadu a odpadu pocházejícího od právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání zapojených do obecního
- Zrušení možnosti zpoplatnění systému komunálního odpadu formou
 - úhrady na základě smlouvy (přechodné období pro rok 2021)
 - poplatku za komunální odpad dle § 17a zákona o odpadech (přechodné období pro rok 2021)
- Obec může plnit své povinnosti podle tohoto zákona prostřednictvím dobrovolného svazku obcí podle zákona o obcích nebo prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy uzavřené s jinou obcí.

Shrnutí I.

- ✓ Změna právní úpravy nebude mít přímý vliv na zákonnost dosavadních obecně závazných vyhlášek o stanovení systému shromažďování ...

tj. pokud obec využila stávajícího vzoru OZV zpracovaného MV měla by tato OZV být v souladu se zákonem i po změně právní úpravy

- ✓ Obec bude mít nadále možnost se rozhodnout, zda obecní systém nastaví formou OZV či jinou formou.
- ✓ Nastavení obecního systému formou OZV obci umožňuje upravit širší okruh problematik týkajících se nakládání s odpady (stavební odpad, povinnosti osob při odkládání odpadů, komunitní kompostování ...)
- ✓ Obce by ke změně stávající OZV měly přistupovat až po nabytí účinnosti nového zákona o odpadech a prováděcí vyhlášky MŽP, která vymezí rozsah míst pro oddělené soustředování komunálního odpadu
- ✓ K vydání nové OZV MV doporučuje přistoupit v případech, kdy obec chce do obecního systému zapojit i právnické osoby či podnikající fyzické osoby.

Shrnutí II.

- ✓ Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí připravuje pro obce novou metodiku k vydání OZV o stanovení obecního systému odpadového hospodářství.
- ✓ Ministerstvo vnitra metodiku zveřejní a bude o ní (stejně jako o legislativním vývoji schvalování nového zákona o odpadech) obce informovat po ukončení legislativního procesu.

- ✓ S ohledem na probíhající legislativní proces a možnost změn v návrhu zákona je předčasné, aby obce přistupovaly k vydání nové OZV před ukončením legislativního procesu (před podpisem prezidenta).
- ✓ Při vydání nové OZV MV obcím doporučuje využívat vzorové OZV – snižuje se tím riziko vydání nezákonné OZV.

Změnový zákon – dopady na OZV

Zpoplatnění systému nakládání s komunálními odpady

- Nová právní úprava předpokládá zpoplatnění obecního systému odpadového hospodářství výhradně formou místních poplatků
- Na základě přechodných ustanovení v navrhovaném zákoně o odpadech a změnovém zákoně mohou obce za poplatkové období 2021 ještě vybírat
 - úhradu dle § 17 zákona o odpadech na základě smlouvy
 - poplatek za komunální odpad
 - místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,které zavedly přede dnem nabytí účinnosti dotčených zákonů (před 1. lednem 2021).

Změnový zákon – dopady na OZV

- **Poplatky za komunální odpad**
 - V zákoně o místních poplatcích nově navrženy 2 poplatky za komunální odpad, kterými jsou
 - poplatek za obecní systém odpadového hospodářství a
 - poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.
 - Obec může zavést pro poplatkové období pouze jeden z výše uvedených poplatků.

Změnový zákon – dopady na OZV

- **Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství**
 - Vychází ze současného místního poplatku za provoz systému shromažďování ...
 - Poplatníkem poplatku je
 - fyzická osoba přihlášená v obci nebo
 - vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce.
 - Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství činí nejvýše 1200 Kč
(bez potřeby rozúčtování nákladů za předchozí kalendářní rok)

Změnový zákon – dopady na OZV

- **Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci**
 - Poplatníkem poplatku je
 - fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště, nebo
 - vlastník nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba.
 - Předmětem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je odkládání směsného komunálního odpadu z jednotlivé nemovité věci zahrnující
 - byt,
 - rodinný dům
 - nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, která se nachází na území obce.

Změnový zákon – dopady na OZV

- **Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci**
 - Základem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je
 - hmotnost odpadu odloženého z nemovité věci v kilogramech připadajícího na poplatníka,
 - objem odpadu odloženého z nemovité věci v litrech připadajícího na poplatníka, nebo
 - kapacita soustředovacích prostředků pro nemovitou věc na odpad v litrech připadající na poplatníka.
 - Obec zvolí pro poplatkové období jeden z výše uvedených základů.

Změnový zákon – dopady na OZV

- **Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci**
 - **Obec může určit minimální základ dílčího poplatku (za kalendářní měsíc), který činí nejvýše**
 - 10 kg, pokud je základem hmotnost odpadu,
 - 60 l, pokud je základem objem odpadu nebo kapacita soustředovacích prostředků.
 - **Sazba poplatku činí nejvýše**
 - 6 Kč za kg, pokud je základem hmotnost odpadu,
 - 1 Kč za l, pokud je základem objem odpadu nebo kapacita soustředovacích prostředků.

Změnový zákon – dopady na OZV

- **Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci**
 - Poplatek (roční) se vypočte jako součet dílčích poplatků za jednotlivá dílčí období (kalendářní měsíce), na jejichž konci
 - měl poplatník v nemovité věci bydliště, nebo
 - neměla v nemovité věci bydliště žádná fyzická osoba v případě, že poplatníkem je vlastník této nemovité věci.
 - Dílčí poplatek za dílčí období se vypočte jako součin základu dílčího poplatku zaokrouhleného na celé kilogramy nebo litry nahoru a sazby pro tento základ.
 - Plátcem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je
 - společenství vlastníků jednotek, pokud pro dům vzniklo, nebo
 - vlastník nemovité věci v ostatních případech.
 - Plátce poplatku je povinen vybrat poplatek od poplatníka.

Shrnutí III.

- **Obce budou mít pro rok 2021 možnost si zvolit, zda**
 - ✓ **budou nadále využívat stávající způsob zpoplatnění nakládání s komunálními odpady (stávající místní poplatek, poplatek dle zákona o odpadech, úhrada na základě smlouvy)**
 - ✓ **využijí možnosti zavést jeden z nových poplatků za komunální odpad, kterými jsou poplatek za obecní systém odpadového hospodářství a poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.**

Shrnutí IV.

- **Zachování stávajícího způsobu zpoplatnění**

Smluvní úhrada

- **Obce mohou vybírat v roce 2021 tuto úhradu na základě smluv uzavřených do konce roku 2020.**

Poplatek dle zákona o odpadech

- **Obce mohou vybírat v roce 2021 tento poplatek na základě OZV účinné k 31.12.2020. Pokud se obec rozhodne změnit sazbu poplatku, doporučuje se tak činit formou změnové OZV vydané do konce roku 2020.**

Místní poplatek za provoz systému shromažďování ...

- **Obce mohou vybírat v roce 2021 tento místní poplatek na základě OZV účinné k 31.12.2020. Pokud se obec rozhodne změnit sazbu poplatku, osvobození či jinou náležitost OZV,-+ doporučuje se tak činit formou změnové OZV vydané do konce roku 2020.**

Shrnutí IV.

- **Zachování stávajícího způsobu zpoplatnění**
 - ✓ Ministerstvo vnitra upozorňuje, že v případě přijetí nového zákona o odpadech a změnového zákona nebudou obce od 1. ledna 2021 oprávněny měnit stávající způsob zpoplatnění na jiný způsob zpoplatnění vyjma zavedení nových místních poplatků za komunální odpad.
 - ✓ Ministerstvo vnitra obcím proto již v současnosti nedoporučuje vydávat OZV, které by s účinností od 1. ledna 2021 měnily současný způsob zpoplatnění
 - ze smluvní úhrady či poplatku dle zákona o odpadech na místní poplatek za provoz systému shromažďování...
 - z místního poplatku za provoz systému shromažďování... na poplatek dle zákona o odpadech

Shrnutí V.

- **Zavedení nového místního poplatku za komunální odpad**
- ✓ **Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Ministerstvem financí připravuje pro obce novou metodiku k vydání OZV o místních poplatcích.**
- ✓ **Ministerstvo vnitra metodiku zveřejní a bude o ní (stejně jako o legislativním vývoji schvalování novely zákona o místních poplatcích a nového zákona o odpadech) obce informovat po ukončení legislativního procesu.**

!!!

- ✓ **S ohledem na probíhající legislativní proces a možnost změn v návrhu zákona je předčasné, aby obce přistupovaly k vydání nové OZV před ukončením legislativního procesu (před podpisem prezidenta).**
- ✓ **Při vydání nové OZV MV obcím doporučuje využívat vzorové OZV – snižuje se tím riziko vydání nezákonné OZV.**

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Náměstí Hrdinů 3
140 21 Praha 4

Telefon: 974 816 411
974 816 429

Fax: 974 816 816

E-mail: odbordk@mvcz.cz

Web: www.mvcz.cz/odk

